

LUDÁNYI ZSÓFIA^{1,3} – DOMONKOSI ÁGNES^{2,3}

NYELVI TUDATOSSÁGOT FEJLESZTŐ PÁLYÁZAT KÖZÉPISKOLÁSOKNAK¹

¹*Eszterházy Károly Katolikus Egyetem NYIT Magyar Nyelvészeti Tanszék*

²*Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Gyógypedagógiai Intézet*

³*Nyelvtudományi Kutatóközpont, Nyelvtechnológiai és Alkalmazott Nyelvészeti Intézet*

1. Bevezetés

Az iskolai anyanyelvi nevelés megújulásához olyan szemléletre és módszertani megoldásokra van szükség, amelyek a jelenleginél jóval nagyobb hangsúlyt fektetnek a tanulók saját nyelvi tapasztalataira (Tolcsvai Nagy 2015; Kugler 2017). Korábbi tanulmányainkban (Domonkosi–Ludányi 2020a, 2020b) felvázoltunk egy, a nyelvmenedzselés-elmélet (Jernudd–Neustupný 1987) adaptációjára és a problémaalapú tanulásra (l. Boud–Feletti 1991, Vernon–Blake 1993, Marra et al. 2014) épülő, nyelvipróbléma-központú anyanyelvi nevelési modellt, amely elképzelésünk szerint alkalmazható a nyelvhasználati gyakorlatot és a nyelvi tudatoosságot, reflexiót fejlesztő tevékenységekben is.

Tanulmányunkban a közösségi nyelvi reflexió minden válfaját – beleértve a nyelvi ismeretterjesztést és az iskolai anyanyelvi nevelést is – nyelvmenedzselésnek tekintjük, a nyelvmenedzselés-elmélet keretében értelmezzük (vö. Nekvapil–Nekula 2006: 310). Az anyanyelvi nevelés egyrészt a nyelvi problémák intézményes kezelőjeként, másrészt pedig mint a nyelvi problémákra, nyelvi vonatkozású helyzetekre való felkészítés (anticipálás) tekinthető a nyelvi menedzselés sajátos válfajának.

A javasolt anyanyelvi nevelési modellben abból a hipotézisből indultunk ki, hogy a NAT-ban kijelölt tudás- és kompetenciaelemek a hétköznapi nyelvi problémák irányából is megismerhetők, így a tanulók által észlelt nyelvi helyzetekből, érdekes nyelvi jelenségekből való kiindulás tananyagszervező elvként is működhet. Ezt a hipotézist és elméleti modellt azonban a korábbiakban még nem teszteltük a közoktatásban részt vevő korosztályok nyelvi tapasztalataira, reflexióira építve. Ezért ehhez az elképzeléshez kapcsolódva, első lépésként nyelvinapló-író pályázatot hirdettünk középiskolások számára. A tanulmányban a pályázat kiírásának alapelveiről, a pályázati felhívás összeállítása során érvényesülő módszertani szempontokról, megfontolásokról számolunk be.

1 A tanulmány elkészítését a #52111723 (D. Á.) és a #52110208 számú (L. Zs.) Visegrad Scholarship, illetve az NKFI K129040 számú projektuma támogatta.

A tanulmányban először bemutatjuk a nyelvi napló módszerét (2.), majd az Eszterházy Károly Egyetem Magyar Nyelvészeti Tanszéke által meghirdetett, középiskolásoknak szóló nyelvinapló-író pályázatot (3.). A pályázati felhívás szövegének (3.1.), illetőleg a csatolt minta-naplóbejegyzések (3.2.) közzététele mellett ismertetjük azokat a megfontolásokat is, amelyek a felhívás és a minta-bejegyzések megszüvegezésekor szem előtt tartottunk (3.1.1., 3.2.1.). Röviden szólunk a pályázati felhívás népszerűsítésének módjáról (3.3.), majd összefoglaljuk az elmondottakat és a jövőben elvégzendő feladatokat (4.).

2. A nyelvi napló módszeréről

A nyelvi tevékenységre való tudatos reflexió kiváltásának és megfigyelésének egyik módszere a nyelvi napló, amelyet a nyelvészeti és a pedagógiai kutatásokban, illetve a nyelvpedagógiai gyakorlatban egyaránt alkalmaznak.

A gyermeknyelvi kutatásokban például gyakran alkalmazott módszer, hogy a szülők vagy kutató nyelvi naplóban rögzíti a gyermek nyelvhasználatára vonatkozó megfigyeléseit (lásd pl. Whitehead 1990). Később De Houwer és Bornstein (2003) a holland–francia kétnyelvű gyermekek nyelvének vizsgálata céljából kidolgozta a nyelvi naplónak egy strukturált változatát, az ún. „nyelvi-napló-módszert” (Language Diary Method). A gyermeknyelvi kutatások mellett a szociolingvisztikában is régóta bevett módszernek számít, hogy a kutató nyelvi napló vezetésére kéri fel a vizsgálatban részt vevő adatközlőket. Ezt a módszert elsősorban a többnyelvű beszélőközösségek nyelvi gyakorlatainak vizsgálatára szokás használni (pl. Ure 1971, Rubino 2006). A gyakorlatok feltárása mellett ez a módszer betekintést adhat a nyelvi választásokat meghatározó tényezőkre, nyelvi ideológiákba is (vö. De Meulder – Birnie 2020).

Nyelvi naplónak nevezhető taneszközöket és módszereket az idegennyelv-oktatásban is használnak. Ilyen típusú nyelvi napló az Európa Tanács nyelvpolitikai programja által kifejlesztett *Európai nyelvi e-portfólió*. A portfólió célja, hogy a nyelvtanulók a naplóban rögzíteni tudják az idegen nyelv elsajátításában elért eredményeiket, valamint a nyelvtanulással kapcsolatos tapasztalataikat (W1).

Németországban használatban van például a *Mein Sprach-Tagebuch (Az én nyelvi naplóm)* nevű taneszköz, amely a német mint idegen nyelv tanulását segíti az 5. osztálytól kezdve (Hölscher et al. 2003). A tanulók leírhatják, hogy mivel találkoznak a mindennapi nyelvi tapasztalataik során (menetrend, szabadidős program, új szavak stb.). A taneszköz segít nekik abban, hogy elgondolkodjanak a nyelvtanuláson, rögzítsék a tanulási helyzetüket, és nyomon kövessék a fejlődésüket.

Ezen túlmenően a nyelvi napló módszerét a nyelvi problémák, figyelemre méltó nyelvi jelenségek gyűjtésére is lehet alkalmazni. Lanstyák István kifejezetten e célra alkalmazta a módszert a pozsonyi Comenius Egyetem magyar szakos hallgatóival: 2006 és 2009 között mintegy 800 naplóbejegyzést gyűjtött össze (Lanstyák 2010a). A hallgatóknak nyelvi naplójukban olyan nyelvi eseményeket

kellott rögzíteniük, amelyekben közvetlenül részt vettek, vagy amelyeket másoktól hallottak, és érdekesnek vagy figyelemre méltónak találtak. A nyelvi jelenséget/problémát nem csupán rögzítették, hanem saját elemzést, értelmezést fűztek hozzá (Lanstyák, 2008, 2010b). Veszelszki Ágnes (2017) az internetes nyelvhasználatnak a szóbeliségben megjelenő jegyeit vizsgáló kutatásához szintén nyelvi naplók segítségével gyűjtött adatokat. A naplókban az egyetemi hallgatók jegyezték fel az általuk észlelt, a témához kapcsolódó érdekes nyelvi jelenségeket, helyzeteket. Nyelvi naplót tehát többféle céllal vezethetünk, a módszer azonban minden esetben ugyanaz: a naplórók reflektálnak saját, illetve más beszélők nyelvhasználatára.

A nyelvi napló alkalmazásának nyelvpedagógiai célja a tanulók önreflexiójának növelése, és a tudatosság emelkedése révén a nyelvi készségeik fejlesztése; míg a szociolingvisztikai célú naplóztatás során a reflexióra építve válnak jobban megfigyelhetővé és leírhatóvá a közösségi nyelvi gyakorlatok. Az anyanyelvi nevelés átértékelésének folyamatában alkalmazva a nyelvi naplót ez a két cél összekapcsolódik, a diákok fejlesztésének motivációja mellett szerepet kap a tudásszint és a szemlélet feltárása is. A nyelvinaplóztatás ilyen gyakorlatát egy sajátos, szervezett nyelvmenedzselési lépésnek tartjuk: a nyelvi problémákat intézményes keretben, irányítottan elicitáljuk, miközben a tudatosság növelése további nyelvi problémákat előzhet meg („interakció előtti nyelvmenedzselés” [*pre-interaction management*], l. Neustupný 2004: 26; Nekvapil–Sherman 2009: 184–185).

3. Pályázat középiskolás tanulóknak

Korábbi tanulmányunkban (Domonkosi–Ludányi 2020a) is jeleztük az elképzelt gyakorlatban való kipróbálásának szükségességét. Kifejtettük azt is, hogy ugyan az anyanyelvi nevelés egészében csak hosszas folyamatok eredményeként formálódhat át, a napló használatának alkalmazása a kis lépésekben való bevezetés egyik legegyszerűbb lépése, és a nyelvinaplóztatás vagy a nyelvi probléma-posta gyakorlata akár a jelenlegi oktatási folyamatok kiegészítéséül is érvényesülhet (Domonkosi–Ludányi 2020a, 2020b).

A magyartanárok és tanítók képzésében már alkalmazzuk a szemléletmód felsőoktatásban is érvényesíthető mozzanatait, így a nyelvinaplóztatás gyakorlatát Ludányi Zsófia több különböző kurzus során is hasznosította (l. Ludányi 2020, Ludányi–Domonkosi 2021). A tanulmányban ismertetett pályázati kiírás a nyelvi napló középiskolai alkalmazásának kipróbálására született meg.

A problémaalapú nevelés megvalósítása az anyanyelvi nevelésben igen erőteljes szemléleti átalakulást igényelne a tanárképzésben és a gyakorló pedagógusokat tekintve is. A nyelvinaplóztatás módszerét azért gondoljuk megfelelőnek a szemléletmód érvényesítésének egyik első lépéseként, mert a naplóírás mint gyakorlat a diákok szempontjából akár önmagában, további magyarázat, értelmezés nélkül is növeli a nyelvi tudatosságot; míg kutatói, illetve tanári, tananyag-szerkesztői szempontból a betekintést enged abba, hogy a diákok milyen

nyelvi sajátosságokra figyelnek fel, mit érzékelnek problémaként, illetve újszerű, figyelmet keltő nyelvi jelenségként, és milyen módon értelmezik, értékelik azokat.

Az elképzelés közoktatásban való kipróbálásának egyik első lépéseként 2021 elején az Eszterházy Károly Egyetem Magyar Nyelvészeti Tanszéke nyelvi tudatosságot fejlesztő pályázatot hirdetett középiskolásoknak. A tanulók egyenként, illetve 2–4 fős csoportokban küldhettek be pályamunkát, egy nyelvi naplót, amelyben 10, általuk megfigyelt nyelvi jelenséget kellett lejegyezniük, és a követelményeknek megfelelően elemezniük, értelmezniük.

Az alábbiakban közzé tesszük a pályázati felhívás szövegét (W2), illetve a felhíváshoz mellékelt minta-naplóbejegyzéseket. Majd értelmezzük és indokoljuk a pályázat kiírásának módjában, illetve a mintaként nyújtott bejegyzések szerkezetének, anyagának összeállításában érvényesülő megfontolásainkat.

A kiírás szövege és a mintabejegyzések olyan instrukcióknak számítanak, amelyek nagy hatással vannak a bejegyzések készítőire, azaz nem a spontán reflexióikhoz, spontán észleleteikhez jutunk hozzá, hanem tudatosan befolyásoljuk már magát az észlelési és értelmezési folyamatot is. Ez a módszertani sajátosság abból adódik, hogy a pályázati folyamatban a pedagógiai és a kutatói szempont összeadódik, nem egyszerűen feltárni szeretnénk a középiskolások nyelvi problémáit és tudatosságának szintjét, hanem vissza is szeretnénk hatni rá. E folyamatok ilyen összefonódása emlékeztet a részvételi akciókutatások sajátosságaira, azok pedagógiai alkalmazására és szerepére (vö. Vámos 2013).

3.1. A pályázati felhívás szövege

Az alább bemutatott pályázati szöveg összeállítása során számos különböző, nyelvészeti és pedagógiai, a megújuló anyanyelv-pedagógiában érvényesítendő szempontot vettünk figyelembe.

Kedves Diákok!

Biztos megesett már veletek olyan, hogy félreértettétek valakinek a közlését, kijavítottatok egy társatok beszédét, vagy egyszerűen csak felfigyeltetek valamilyen nyelvi jelenségre: például megtetszett valakinek a szóhasználata, hallottatok valami kreatív, újszerű szólást, vagy valaki furcsán ragozott egy szót, szokatlan szórendet használt, a megszokottól eltérően ejtett ki valamit, vagy nem a helyzethez illő köszönésformát használt.

Pályázatunkban olyan nyelvi naplókat várunk, amelyekben olyan nyelvi jelenségeket, nyelvi megfigyeléseket kell lejegyeznetek, amelyekre valamiért felfigyeltetek. Lehetnek érdekes, vicces, furcsa, megdöbbenítő, bántó, elgondolkodtató nyelvi helyzetek, kifejezések, olyanok is, amikor nagyon tetszett Nektek egy-egy nyelvi megoldás, vagy olyanok, amikor furcsának, szokatlannak találtatok valaki megszólalását, vagy amikor éppen hogy nem tetszett az, amit hallottatok, vagy éppen „beszólt” valaki a nyelvhasználatotokra.

A pályázatban arra vagyunk kíváncsiak, hogy Ti hogyan gondolkodtok a nyelvről, hogyan élitek meg és értelmezték annak sokszínűségét. Ezért arra kérünk Titeket, hogy a naplókban azt jegyezzétek fel, hogy az adott nyelvi jelenség mennyire illeszkedik az adott szituációhoz, Ti hogyan értékelték, értelmezték őket, szerintetek milyen használati értékük, szerepük van. Egy-egy nyelvi jelenség leírása során ne azt mérlegeljétek tehát, hogy mi a „helyes” és mi a „helytelen”, hanem azt, hogy az adott helyzetben az adott közlés miért éppen úgy hangozhat el, fogalmazódhat meg.

A nyelvi naplóban olyan nyelvi vonatkozású eseményeket írjatok le, amelyek vagy közvetlenül veletek történtek meg, vagy amelyeket barátaitoktól, családtagjaitoktól, ismerőseitektől hallottatok, és érdekesnek találtatok. Az esemény leírásán kívül bármilyen érdekesnek, figyelemre méltónak tartott nyelvi jelenséggel kapcsolatos észrevételeket is megfogalmazhattok.

A pályázók köre: a pályázatokat középiskolásoktól várjuk, pályázni lehet egyénileg, illetve 2-4 fős csoportokban is.

Formai és terjedelmi követelmények: A nyelvi naplónak legalább 10 bejegyzést kell tartalmaznia. Az egyes naplóbejegyzések a következőképpen épüljenek fel:

- A megfigyelt nyelvi jelenség időbeli, térbeli és társas behatárolása (helyszín és időpont, résztvevők)
- A megfigyelt nyelvi jelenség leírása
- A megfigyelt nyelvi jelenség elemzése, értelmezése: miért figyeltetek fel a nyelvi jelenségre, tetszett vagy éppen ellenkezőleg; miért találtátok azt humorosnak, ötletesnek, vagy miért nem tetszett; mi okozta a félreértést, kommunikációs zavart, milyen szerepe volt az adott helyzetben annak a kifejezések stb.

A legalaposabban összeállított, a nyelvi jelenségeket kifejtően értelmező nyelvi naplókat könyvajándékkal és könyvtalvánnyal jutalmazzuk. A nyertesek lehetőséget kapnak arra, hogy munkájukat az Eszterházy Károly Egyetem Szarvas Gábor Tehetségműhely 2021. áprilisi tudományos diákköri ülésén bemutassák.

A pályázatok beküldési határideje: 2021. április 11.

E-mail-cím: magyar.nyelveszet@uni-eszterhazy.hu

A naplók értékelését az alábbi szempontok alapján végezzük:

- az adatok hitelessége, az adatolás pontossága;

- az értelmezés kifejtettsége;
- az értelmezésben használt érvelés;
- az értelmezésben megmutatkozó nyelvi, grammatikai tudás;
- az értelmezésben érvényesülő nyelvszemlélet (az adott közléshelyzetben játszott szerep, a használat okainak, céljainak, működésének magyarázata, nem a helyesség-helytelenség mérlegelése).

3.1.1. Megfontolások a pályázat felhívás szövegezésében

A pályázati kiírásban közvetlenül a középiskolás diákokat szólítottuk meg, azonban rövid instrukciókat és a szemléletmód, elképzelés hátterét megvilágító szakirodalmat könnyen elérhető internetes forrásként a pedagógusok számára is közzétettünk. A diákokhoz forduló felhívásban a közvetlen, tegező formát választottuk, mivel a jelenlegi magyarországi gyakorlat a középiskolások egyoldalú tegezését mutatja (vö. Domonkosi 2002), emellett pedig célunk volt a fesztelen, barátságos stílusban való megszólalás is. A közvetlen hangnem megteremtésének törekvését mutatja például a lazább, szlengesebb stílusminősítésű elemek, pl. *beszól* alkalmazása is.

A felhívás nyitásaként egyértelműen a diákok saját nyelvi tapasztalatait, hétköznapi nyelvi élményeit igyekeztünk felidézni, ugyanis érzékeltetni kívántuk, hogy valós, saját nyelvi tapasztalatokra vagyunk kíváncsiak. Mivel eddigi tapasztalataink szerint a leggyakrabban szóhasználati jelenségekre reflektálnak a diákok, igyekeztünk az értelmezhető nyelvi jelenségek körét már a kiírásban minél szélesebb körből felvonultatni a kiejtési kérdésektől a pragmatikai problémákig. Mindenképpen szeretnénk volna elkerülni azt a gyakorlatot, hogy a tanulók hibáztatható nyelvi jelenségeket keressenek, ezért utaltunk különböző érdekes, vicces, furcsa, megdöbbenítő, bántó, elgondolkodtató, nekik tetsző, illetve szokatlan nyelvi helyzetekre, kifejezésekre is. A diákoktól várt értékelésekben és értelmezésekben pedig igen fontos tényezőnek tartottuk, hogy a használat okaira, a közléshelyzetre, a helyzetnek való megfelelésre összpontosítsanak a diákok, és ne maradjanak a helyes-helytelen kettősség keretein belül (vö. Domonkosi 2007a, 2007b).

Körülhatároltuk a bejegyzések elvárt szerkezetét, és előzetesen megadtuk az értékelésben használt szempontokat is. A tanulók egyénileg és 2–4 fős csoportokban is adhattak be pályaműveket, ugyanis abból indultunk ki, hogy egy ilyen újszerű, kreativitást igénylő projekt megoldásában a közös tapasztalatszerzés és közös alkotás eredményes módszer lehet (vö. M. Nádasi 2003), összhangban a problémaalapú tanulás modelljével.

Egy-egy pályamunkában legalább 10 naplóbejegyzést vártunk, ugyanis előzetes megfigyeléseink azt mutatták, hogy ekkora mennyiségből már egyrészt elegendő nyelvi anyag gyűlik össze a diákok nyelvről való gondolkodásának megismeréséhez, másrészt várhatóan ez már hatással van a nyelvi tudatosságuk alakulására is.

3.2. A pályázathoz mellékelt mintabejegyzések

A nyelvi napló írása a középiskolások számára olyan újszerű feladatot jelent, amelyről nincsenek tapasztalataik, ezért a műfajjal, a módszer sajátosságaival való megismertetésként elengedhetetlen tartottuk olyan minták bemutatását, amelyekből a saját nyelvi megfigyeléseik feldolgozása során ki tudnak indulni. A pályázati felhívás mellé ezért a diákok segítségének céljából mintabejegyzéseket is melléktünk, amelyek mutatták a kifejtettségi, terjedelmi elvárásokat is. A következőkben bemutatjuk a pályázati kiíráshoz mellékelt négy nyelvinapló-bejegyzést is.

I. Nyelvi játék a rövidítéssel

A megfigyelt nyelvi jelenség időbeli és térbeli behatárolása (helyszín és időpont)

2015 körül, nagyváros (Miskolc), rövidített felirat, illetve a felirathoz kapcsolódó magyarázat

A megfigyelt nyelvi jelenség leírása

Középiskolás éveimben láttam egy évfolyamtársam táskájára írva, hogy „HLST”. Nem tudtam, mit jelenthet, más dolgok is voltak a táskára írva, gondoltam, a „HLST” egy punk- vagy metálzenekar lehet. Egy alkalommal aztán meghallottam, amint ez az évfolyamtársam beszélgetett saját baráti társaságával, s hangosan is kimondták ezt a mozaikszónak, zenekarnévnek gondolt valamit: „háelesté”. Fejemhez kaptam, nagyot csaptam a homlokomra, hiszen a kontextusból azonnal kihámoztam a szó jelentését, rájöttem, hogy a betűkombináció egy nyelvi poén, az egész egy mondatot rejt: Há’ elesté’ (hát elestél)!

A megfigyelt nyelvi jelenség elemzése, értelmezése

A barátokkal, kortársakkal való kommunikációban nagyon sok rövidítést, mozaikszót használunk. Ezek a betűkombinációk rejthetnek tulajdonneveket is, közneveket is, néha azonban egész mondatokat, teljes közléseket is helyettesíthetnek. A megfigyelt esetben mivel egy táskán láttam a rövidítést, valamilyen tulajdonnévi elemnek gondoltam az írásbeli formát, azonban a rövidítés kiejtett, hangzó változata egyértelművé tette, hogy egy teljes mondat játékos lejegyzéséről van szó. A szóbeli és írásbeli megformálás viszonya ebben az esetben azért is érdekes, mert a leírt forma mutatja a beszélt nyelvnek azt a sajátosságát, hogy a szó végi mássalhangzókat nem ejtjük ki.

II. Köszönésformák megfelelő használata

A megfigyelt nyelvi jelenség időbeli és térbeli behatárolása (helyszín és időpont), a résztvevők leírása

Nyíregyháza, 2010. szeptember, lány tanuló, tanárnő közötti köszönés

A megfigyelt nyelvi jelenség leírása

Általános iskola 8. osztályában történt, hogy egyik tanárnőnek köszöntem, hogy *csókolom*, majd visszaválaszolt, hogy *én is*. Ezután közölte velem, hogy elég nagy vagyok már ahhoz, hogy ne így köszönjek másoknak, és inkább a „jó reggelt”, „jó napot” kifejezéseket használjam. Attól a naptól kezdve soha senkinek nem mondtam, hogy „csókolom”.

A megfigyelt nyelvi jelenség elemzése, értelmezése

A köszönések, üdvözlések a szólásokhoz hasonlóan gyakran eltávolodnak eredeti, szó szerinti jelentésüktől, a gyakori használat miatt pedig rövidülhetnek is. Ilyen a *Csókolom* köszönésforma is, ugyanis a *Kezét csókolom* üdvözlésből rövidült, és használatakor már nem érvényesül az eredeti jelentése. Még arra sem feltétlenül gondolunk a hétköznapi használata során, hogy egy egyes szám első személyű igét használunk, egyszerűen csak megszokott fordulatként alkalmazzuk. A megfigyelt eset azért érdekes, mert a tanárnő válasza felhívta a figyelmet arra, hogy itt egy ilyen cselekvést kifejező ígéről van szó. Ezt a köszönést emellett általában kisgyerekek használják felnőttekhez fordulva, a tanárnő válasza azért illemtani figyelmeztetés is egyben, hogy ebben az életkorban már nem ez a szokásos köszönés.

III. Iktelen igék ikes ragozása, nyelvjárási eltérések

A megfigyelt nyelvi jelenség időbeli és térbeli behatárolása (helyszín és időpont), a résztvevők leírása

Sopron, 2013. szeptember, lány tanuló és osztálytársai testnevelésórán

A megfigyelt nyelvi jelenség leírása

Ebben az évben költöztünk a családommal Budapestről Sopronba. Nagyon izgatott voltam, hiszen nemcsak új lakhelyem, de új iskolám is lett. Az első pár héten nem igazán társalogtak velem az új osztálytársaim, de egy idő után azért megtört a jég. Volt néhány furcsaság a beszédükben, amiknek nem tulajdonítottam nagy szerepet, például hogy másképp ejtenek bizonyos hangokat, vagy hogy vannak olyan kifejezések arrafelé, amik nyilvánvalóan az ő kultúrájukra jellemzők, például ételek nevei, vagy helyi terek, utcák, amiknek valamilyen más nevet adnak az ott élők. Ez természetes nem is nagyon szúrtak szemet – vagy fület. De az egyik alkalommal

testnevelésórán labdajátékokat játszottunk, és a fiúk a röplabdát dobálták. Az egyik osztálytársam felkiáltott: „Ne dobáljátok már ilyen vadul, mert összevissza pattanik a labda, és eltalál valakit!” A *pattanik* szóra felkaptam a fejem, mert annyira szokatlan volt az *-ik* vég, hiszen én világletemben úgy használtam, hogy *pattan*. Megkérdeztem a fiút, hogy miért így mondja, mire kérdően nézett rám, hogy: hogyan lehet máshogy mondani? Végül kiderült, hogy Sopron egész területén és vonzáskörzetében a labda nem *pattan*, hanem *pattanik*.

A megfigyelt nyelvi jelenség elemzése, értelmezése

Az egyes nyelvjárások között főként a hangtani és a szókincsbeli különbségek a legfeltűnőbbek, de ebben az esetben éppen egy alaktani (igeragozási) sajátosság figyelhető meg. Ahogy Szabó Géza *Regionális szókészleteti kutatás Szombathelyen* című tanulmányából megtudhatjuk, a nyugat-dunántúli nyelvjárási régió egyik jellemzője, hogy főként a kijelentő módú, jelen idejű, egyes harmadik személyű, főként hangutánzó igéken megjelenik az *-ik* végződés: *durranik, huppanik, pattanik, robbanik*, míg ezeket a köznyelvben nem ikesen ragozzuk. Ezért annak, aki az ország más részén él, szokatlanul hangzik ezeknek az igéknek az ikes ragozása. Aki pedig ikesen ragozza ezeket az igéket, azokról ki lehet találni, hogy nagy valószínűséggel Nyugat-Dunántúlról származnak. Érdekes, hogy az, ahogy beszélünk, azt is elárulja, hogy kik vagyunk, honnan származunk.

Felhasznált irodalom

Szabó Géza 1980. *Regionális szókészleteti kutatás Szombathelyen. Vasi Szemle* 34/1–4: 104–139.

IV. Idegen szavak ingadozó kiejtése

A megfigyelt nyelvi jelenség időbeli és térbeli behatárolása (helyszín és időpont), a résztvevők leírása

Eger–Budapest távolsági busz, 2018. március, két idősebb hölgy beszélgetése

A megfigyelt nyelvi jelenség leírása

Egerből épp Pestre utaztam vissza, amikor a távolsági buszon hallottam két idős hölgy beszélgetését. Az egyik hölgy azt mondta: „Szerintem a Lidlt azt [lidül]-nek kell ejteni, hiszen tudod, ott van az a másik szó is, hogy retikül, és ott is ü betű van az i előtt.”

Erre a másik hölgy: „Nem, nem. Gondolj bele, az Aldit is [aldij]-nak mondod, tehát ezt is [lidlij]-nek kell mondani.”

A megfigyelt nyelvi jelenség elemzése, értelmezése

Már máskor is megfigyeltem, hogy bizonyos szavaknak, főként az újabb idegen eredetű szavaknak, kifejezéseknek ingadozik a kiejtése, például az ismert videómegosztó oldal nevét valaki [jutyúb]-nak mondja, valaki meg [jutúb]-nak. A Lidl áruházlánc is külföldi (német) eredetű, többféleképpen ejtik, és ugyanezt megfigyeltem már az Auchan áruház kiejtésével kapcsolatban is.

A Lidlhöz hasonló szavak kiejtésével Horváth Péter Iván foglalkozik *A guglizó szingli* című cikkében. A magyar nyelv egyik szabályszerűsége, hogy a mássalhangzó-torlódás elkerülésére igyekeznek, például valamilyen ejtéskönnyítő magánhangzó betoldásával. A [lidli] ejtismód hasonlít a *nudli*, *prézli*, *szingli* szavainkhoz. Ebben az esetben az ejtéskönnyítő i magánhangzó a d és az l mássalhangzók után jelenik meg. Ugyanakkor más esetekben a két mássalhangzó közé is kerülhet az ejtéskönnyítő, ü-szerű magánhangzó, például a [valamilyen mássalhangzó] + l végződésű családnevek esetében: *Göbl*, *Ybl*, *Stróbl*. Hasonló ingadozás figyelhető meg a legismertebb internetes kereső nevének kiejtésével kapcsolatban is: egyesek [gügül]-nek, mások meg [gugli]-nak ejtik. – A Lidl áruház nevének létezik egy harmadik ejtészváltozata is, a [lid]. Itt a beszélők úgy próbálják meg kivédeni a mássalhangzó-torlódást, hogy a szó végi l hangot egyszerűen elhagyják.

Felhasznált irodalom

Horváth Péter Iván 2015. A guglizó szingli. In: *(Ny)elvi kérdések. 100 könnyed ismeretterjesztő cikk.* (Segédkönyvek a nyelvészet tanulmányozásához 173.) Inter Kht. – Tinta Könyvkiadó. Budapest. 122–123.

3.2.1. Megfontolások a mellékelt naplóbejegyzések összeállításában

A fent bemutatott négy mintabejegyzésben leírt nyelvi jelenségek mindegyike valós, az Eszterházy Károly Egyetem hallgatói által megfigyelt és lejegyzett nyelvi problémára épít, abból a jelenleg 250 naplót és mintegy 1050 bejegyzést tartalmazó nyelvinapló-adatbázisból, amelyet 2018 óta folyamatosan bővítünk. Azért tartottuk fontosnak, hogy empirikus naplóanyagokból induljunk ki, mert még ha eltérő korcsoportról van is szó, az egyetemi hallgatók nyelvi élményei jelzik azt, hogy milyen jellegű sajátosságokra és miért figyelhetnek fel a beszélők. A naplóbejegyzéseket azonban a pályázat kiíróiként átdolgoztuk, kibővítettük, a bejegyzés címe és az értelmező rész a pályázat kiíróitól származó szöveg, mivel az elemző, értelmező részek az eredeti bejegyzésekben sok esetben hiányoztak, vagy nem voltak megfelelően kifejtettek, esetleg olyan szemléletbeli, nyelvi ideológiai mozzanatokkal (pl. „helyes-helytelen” kettősség érvényesítése) tartalmaztak, amelyek megerősítését szerettük volna elkerülni.

A naplóbejegyzések elemző, értelmező részében mintát adtunk a szakirodalom-használatra is, ahogy a III. és a IV. mintabejegyzés is mutatja, ha a diákok

utánaolvastak valamilyen nyelvészeti szakmunkában vagy ismeretterjesztő írásban az adott nyelvi jelenség hátterének, kértük a hivatkozott szakirodalom bibliográfiai adatainak pontos feltüntetését. Az I. és a II. példa azonban azt mutatja, ez nem volt elvárás, és az önálló magyarázatokra is nyitottak voltunk, hiszen a diákok gondolkodásmódját, értelmezési stratégiáit is fel kívántuk mérni. E stratégiák feltárásában pedig a források használatának megengedése, jelenléte azért nem jelent ellentmondást, mert a megfelelő kézikönyvek, segédkönyvek, szakirodalmak használatának módja éppen a nyelvi tudatosság mértékét jelzi, rámutatva arra is, hogy a diákok milyen egyszerű nyelvi menedzselési gyakorlatokat végezhetnek a megélt nyelvi helyzetek értelmezése során.

A mintabejegyzésekben bemutatott nyelvi jelenségeket tekintve változottságra törekedtünk, és igyekeztünk olyan jelenségeket választani, amelyek nem a sztenderdtől való eltérésük okán minősülnek érdekesnek, ezzel részben irányítva is a tanulók által kiemelt jelenségek körét. Ez a döntés a pályázattal kapcsolatos pedagógiai, fejlesztő célú irányultságához kapcsolódott, ugyanis kifejezett célunk volt a nyelvi jelenségeknek a hagyományos nyelvhelyességi szemlélettől, a helyes-helytelen értékelésektől elszakadó értelmezése (vö. Domonkosi 2010; Jánk 2018: 155, 2019: 18–19; Nagy 2014; Lőrincz 2020; Molnár 2020). A bejegyzések közé ezért játékos nyelvi újítás, nyelvi illemtani kérdés, egy alaktani változat és egy kiejtésbeli változat került. A játékos rövidítés értelmezése azért is került példák közé, hogy a nyelvi leleményre, a sikeres, szórakoztató nyelvi megoldásokra is felhívjuk a diákok figyelmét. Ez összhangban van nyelvmenedzselés-elméletnek azzal a gyakorlatával, hogy olyan nyelvi helyzetekkel is foglalkozik, amelyek során a beszélők egyes nyelvi jelenségeket nem negatívan, hanem semlegesen vagy pozitívan értékelnek (Neustupný 2003).

A felhívás szövegében úgy fogalmaztunk, hogy nemcsak közvetlenül velük megesett, hanem beszámolóiból ismert nyelvi helyzeteket is leírhatnak a diákok, a mintaként adott bejegyzésekben azonban minden esetben személyes élményből levezetve mutattuk be az adott nyelvi problémát, elsődlegesen azért, hogy a diákok érezzék, hogy olyan nyelvi jelenségekről várjuk a beszámolóikat, amelyekhez valóban közük van.

A mintabejegyzésekben mindig szakszerűen fogalmaztunk, és szakszerű értelmezéseket fejtettünk ki, de csak olyan nyelvészeti szakkifejezéseket használtunk, és olyan tudásanyagra építettünk, amelyek ismerete a középiskolás korosztálytól elvárható lehet.

3.3. A pályázati kiírás plakátja, a felhívás népszerűsítése

A pályázati kiírást több fórumon igyekeztünk népszerűsíteni, Facebook-csoportokban osztottuk meg, közvetlenül kerestünk meg pedagógusokat és iskolákat, levelezőlistákra küldtük ki a felhívást. Mivel szerettük volna a megcélzott korosztályt hatásosan megszólítani, a hosszú felhívásszöveg mellett a reklámozáshoz egy mémet is felhasználtunk (1. ábra), illetve egy figyelemfelkeltő plakátot is készítettünk (2. ábra).

1. ábra: Mém a nyelvinapló-pályázat népszerűsítésére (ötlet és kivitelezés: Jánk István)

A mém használata a pályázat kiírásában együttműködő kollégánk, Jánk István ötlete volt, és a tartalomra vonatkozó egyeztetés után ő is készítette el azt egy mémkészítő alkalmazás (W3) segítségével. Az elutasítás és az öröm gesztusainak vizuális megjelenítéseikhez a pályázat kiírásának alapvető motivációját társítottuk, és arra igyekeztünk irányítani a figyelmet, hogy a verseny szervezésének egyik fő célja a nyelvről való gondolkodás formálása, a nyelvi jelenségeket hibaként címkéző szemléletmód, attitűd meghaladása volt.

A pályázati felhívás közösségi médiában való megosztásaihoz egy, a fő információkat tartalmazó plakátot használtunk, amelynek elkészítésére egy fiatal grafikust, Lovas Virágot kértük fel. Építve a használt mém egyes vizuális elemeire olyan megjelenést hozott létre, amely a pályázati szöveg pusztá közzétételénél jóval intenzívebben képes megragadni a megcélzott korosztály figyelmét. A látvány kidolgozása mellett abban is segítségünkre volt, hogy nyelviileg is közelebb vigyük a korosztályhoz az elképzelésünket, így a szöveg tömör közléseibe lazább stílusminősítésű, szlenges elemek is kerültek (pl. *Benéztél egy-két szórendet?; Vagy pont adtad a dumáját?*)

VEZESSETEK NYELVI NAPLÓT
VEZESSETEK NYELVI NAPLÓT
VEZESSETEK NYELVI NAPLÓT
VEZESSETEK NYELVI NAPLÓT

AZ ESZTERHÁZY KÁROLY EGYETEM
MAGYAR NYELVÉSZETI TANSZÉKÉNEK FELHÍVÁSÁRA

TETSZETT EGY MEGFOGALMAZÁS?
VAGY ÉPP BENÉZTÉL EGY-KÉT SZÓRENDET?
NEM ÉRTED, HOGY MIT MAGYARÁZOTT?
OLYAN SZOKATLAN VOLT A KIEJTÉSE?
VAGY PONT ADTAD A DUMÁJÁT?

KIKTŐL VÁRJUK?
KÖZÉPISKOLÁS DIÁKOKTÓL
EGYÉNTILEG / 2-4 FŐS CSAPATOKTÓL

MIT VÁRUNK?
LEGALÁBB 10 FELJEGYZÉST ÉRDEKES.
ELGONDOLKODTATÓ NYELVI
HELYZETEKRŐL, JELENSÉGEKRŐL ÉS
PERSZE ÉRTELMEZÉST, HOGY TI MIT
GONDOLTOK RÓLA!

OSSZÁTOK MEG VELÜNK NYELVI TAPASZTALATAITOKAT,
TÖPRENGÉSEITEKET!

MIT NYERHETTEK?
A LEGTARTALMASABB NYELVI NAPLÓKAT
KÖNYVTALVÁNNYAL,
KÖNYVEKKEL JUTALMAZZUK
A LEGJOBBAK SZEREPLÉSI
LEHETŐSÉGET KAPNAK
AZ EGYETEMI TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRÖBEN!

MEDDIG KÜLDHETITEK?
A NAPLÓKAT
2021. ÁPRILIS 11-IG VÁRJUK
HOVÁ KÜLDJÉTEK ÖKET?
DIGITÁLIS FORMÁBAN A
MAGYAR.NYELVESZET@UNI-ESZTERHAZY.HU
CÍMRE KÉRJÜK

TOVÁBBI RÉSZLETEKÉRT
KATT!

2. ábra: A nyelvinapló-pályázat plakátja (készítette: Lovas Virág)

4. Összegzés, kitekintés

A tanulmány célja az volt, hogy egy, az anyanyelvi nevelést megújítani szándékozó programhoz kapcsolódó, középiskolás diákok számára szervezett pályázat előkészítésének, kiírásának szempontjait bemutassa. Olyan pályázati anyagot igyekeztünk kidolgozni, amely illeszkedik a nyelvi menedzselés szemléletéhez, és amely nemcsak kutatási anyagot biztosít a középiskolás korosztály nyelvi problémáinak megismeréséhez, hanem eközben a pályázatban részt vevő diákok nyelvi tudatosságát, szemléletmódját is fejleszti.

A felhívás és a mintaanyagok összeállítása során szem előtt tartottuk az anyanyelvi nevelés nehézségeit, és minden mozzanatban arra törekedtünk, hogy a pályázati lehetőség alkalmas legyen a tanulók nyelvi háttérének figyelembevételére, építsen a tanulók saját nyelvi tevékenységére, a lehetőségekhez mérten kiküszöbölje a sztenderdközpontú szemlélet érvényesülésének ellentmondásait. Azt feltételezzük ugyanis, hogy ezek a tényezők hozzájárulhatnak a nyelvtanulás iránti tanulói attitűdök kedvező módosulásához, a kutatás folytatásának egyik lehetőségét ezért az attitűdök változásának mérésében látjuk.

A beérkezett pályamunkák anyagának részletes feldolgozása, a tanulságok levonása is további feladat, azonban az értékelt pályázati munkák szempontjai, példái, illetve a pályázók beszámolóí azt már előzetesen is jelzik, hogy a törekvéseink nagy része megvalósítható, a középiskolás korosztályban a nyelvinapló-írás megfelelő gyakorlat a nyelvi tudatosság fejlesztésére. A továbbiakban ezért a középiskolai nyelvinapló-pályázat átgondolását, szervezettebbé tételét, szélesebb körben való terjesztését tervezzük.

IRODALOM

- Boud, David – Feletti, Grahame (eds.) 1991. *The challenge of problem-based learning*. New York: St. Martin's Press.
- De Houwer, Annick – Bornstein, Marc H. 2003. Balancing on the tightrope: Language use patterns in bilingual families with young children. *Elhangzott: 4th International Symposium on Bilingualism; Tempe, AZ*.
- De Meulder, Maartje – Birnie, Ingeborg 2020. Language diaries in the study of language use and language choice: the case of Flemish Sign Language and Scottish Gaelic. *Language Awareness*.
<https://doi.org/10.1080/09658416.2020.1781873>
- Domonkosi Ágnes 2002. *Megszólítások és beszédpartnerre utaló elemek nyelvhasználatunkban*. A Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Intézetének Kiadványai, 79. Debrecen: Kossuth Egyetemi Kiadó.
- Domonkosi Ágnes 2007a. Az értékelés és a minősítés a nyelvművelésben. In: Domonkosi Ágnes – Lanstyák István – Posgay Ildikó (szerk.): *Műhelytanulmányok a nyelvművelésről*. Dunaszerdahely – Budapest: Gramma Nyelvi Iroda – Tinta Könyvkiadó. 38–51.
- Domonkosi Ágnes 2007b. Nyelvi babonák és sztereotípiák: a helyes és a helytelen a népi nyelvészeti szemléletben. In: Domonkosi Ágnes – Lanstyák István – Posgay Ildikó (szerk.): *Műhelytanulmányok a nyelvművelésről*. Dunaszerdahely – Budapest: Gramma Nyelvi Iroda – Tinta Könyvkiadó. 141–153.
- Domonkosi Ágnes 2010. Értéktétel és szemléletformálás az anyanyelvi nevelésben. In: Zimányi Árpád (szerk.): *A tudomány nyelve – a nyelv tudománya*. XIX. Alkalmazott Nyelvészeti Kongresszus, Eger, 2009. április 16–18. Székesfehérvár – Eger: MANYE – Eszterházy Károly Főiskola. 289–295.

- Domonkosi Ágnes – Ludányi Zsófia 2020a. A nyelvmenedzselés-elmélet lehetőségei az anyanyelvi nevelésben. In: Hoss Alexandra – Viszket Anita (szerk.): *Találkozások az anyanyelvi nevelésben 4. Hasonlóságok és különbségek a nyelvben és az anyanyelvi nevelésben*. Pécs: PTE BTK Nyelvtudományi Tanszék – Lingua Franca Csoport. 41–50.
- Domonkosi Ágnes – Ludányi Zsófia 2020b. Problémaalapú szemlélet az anyanyelvi nevelésben. In: Istók Béla – Lőrincz Gábor – Lőrincz Julianna (szerk.): *Tankönyvkutatás – fordított tankönyvek – kétnyelvűség. A Variológiai kutatócsoport nemzetközi tankönyvkutató szimpóziumának előadásai*. Komárom: Selye János Egyetem. 177–192.
- Hölscher, Petra – Piepho, Hans-Eberhard – Kreuzer, Wolfgang 2003. *Mein Sprach-Tagebuch*. Oberursel: Finken Verlag.
- Jernudd, Björn H. – Neustupný, Jiří Václav 1987. Language planning: for whom? In: Laforge, Lorne (ed.) *Proceedings of the International Colloquium on Language Planning*. Québec: Les Press de L'Université Laval. 69–84.
- Jánk István 2018. A nyelvi alapú diszkrimináció vizsgálatának módszertani korlátai és lehetőségei. *Magyar Nyelvőr* 142/2: 150–169.
- Jánk István 2019. Nyelvi előítélet és diszkrimináció a magyartanári értékelésben. Nyitra: Konstantin Filozófus Egyetem Közép-Európai Tanulmányok Kara.
- Kugler Nóra 2017. A magyarországi magyar anyanyelvoktatás, az anyanyelvpedagógia helyzete a közoktatásban. In: Tolcsvai Nagy Gábor (szerk.): *A magyar nyelv jelene és jövője*. Budapest: Gondolat. 336–356.
- Marra, Rose M. – Jonassen, David H., Palmer – Betsy – Luft, Steve 2014. Why Problem-Based Learning Works: Theoretical Foundation. *Journal on Excellence in College Teaching* 25/3–4: 221–238.
- Lanstyák István 2008. *A nyelvi napló mint a nyelvi problémák feltárásának eszköze*. 5. Alkalmazott Nyelvészeti Műhelytalálkozó. Budapest, 2008. szeptember 18–19.
- Lanstyák István 2010a. A nyelvi problémák típusai. *Fórum Társadalomtudományi Szemle* 12/1: 23–48.
- Lanstyák István 2010b. A nyelvi problémák kezelése. *Fórum Társadalomtudományi Szemle* 12/3: 53–76.
- Lőrincz Gábor 2020. A nyelvi tévhitek megjelenése különböző tankönyvvariánsokban. In: Ludányi Zsófia – Jánk István – Domonkosi Ágnes (szerk.): *A nyelv perspektívája az oktatásban. Válogatás a PeLiKon2018 oktatásnyelvészeti konferencia előadásából*. Eger: Líceum Kiadó. 225–242. <https://doi.org/10.17048/Pelikon2018.2020.225>
- Ludányi Zsófia 2020. A nyelvi variativitás vizsgálata pedagógusjelölt hallgatók nyelvi naplóiban. In: Lőrincz Gábor – Domonkosi Ágnes (szerk.): *Stílus – variativitás – műfordítás. Köszöntő kötet Lőrincz Julianna 70. születésnapjára*. Komárom: Selye János Egyetem Tanárképző Kar. 195–204.
- Ludányi Zsófia – Domonkosi Ágnes 2021. Die Rolle von Sprachtagebüchern im problembasierten Unterricht von Ungarisch als Muttersprache. *Journal of Applied Technical and Educational Sciences* 11/1: 44–65. <https://doi.org/10.24368/jates.v11i1.239>

- Molnár Mária 2020. „Ne beszéljünk suksük, szukszük nyelven...!” Tiltás és következetlenség 21. századi anyanyelvi nevelésünk oktatási gyakorlatában. In: Ludányi Zsófia – Jánk István – Domonkosi Ágnes (szerk.): *A nyelv perspektívája az oktatásban. Válogatás a PeLiKon2018 oktatásnyelvészeti konferencia előadásaiból*. Eger: Líceum Kiadó. 147–157.
<https://doi.org/10.17048/Pelikon2018.2020.147>
- M. Nádasi Mária 2003. Az oktatás szervezési módjai és munkaformái. In: Falus Iván (szerk.): *Didaktika*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. 368–391.
- Nagy Zoltán 2014. Változó iskola – változatlan anyanyelvoktatás? A tanárképzés kihívásai az anyanyelvi nevelés értelmezéseinek kontextusában. In: Németh Nóra Veronika (szerk.): *Képzők és képzettek. Pillanatfelvételek a 21. század tanárképzéséről és tanáiról*. Szeged: Belvedere Meridionale. 217–237.
- Nekvapil, Jiří – Nekula, Marek 2006. On Language Management in multinational companies in the Czech republic. *Current Issues in Language Planning* 7/2–3: 307–327. <https://doi.org/10.2167/cilp100.0>
- Nekvapil, Jiří – Sherman, Tamah 2009. Pre-interaction management in multinational companies in Central Europe. *Current Issues in Language Planning* 10: 181–198. <https://doi.org/10.1080/14664200802399133>
- Neustupný, Jiří Václav 2003. Japanese students in Prague. *International Journal of the Sociology of Language* 162: 125–143. <https://doi.org/10.1515/ijsl.2003.033>
- Neustupný, Jiří Václav 2004. A theory of contact situations and the study of academic interaction. *Journal of Asian Pacific Communication* 14/1: 3–31.
<https://doi.org/10.1075/japc.14.1.03neu>
- Rubino, Antonia 2006. Linguistic practices and language attitudes of second-generation Italo-Australians. *International Journal of the Sociology of Language* 180: 71–88.
- Tolcsvai Nagy Gábor 2015. Mi köze van a diáknak a nyelvtanhoz, avagy a tárgygyá tett nyelv visszahumanizálása az oktatásban. *Iskolakultúra* 25/7–8: 18–27.
<https://doi.org/10.17543/ISKKULT.2015.7-8.18>
- Ure, Jean 1971. Eine Untersuchung des Sprachgebrauchs in Ghana. In Kjolseth, Rolf – Sack, Fritz (Hrsg.): *Zur Soziologie der Sprache*. Opladen: Westdeutscher Verlag. 136–156. https://doi.org/10.1007/978-3-663-05383-5_12
- Vámos Ágnes 2013. A gyakorlat kutatása a neveléstudományban – az akciókutatás. *Neveléstudomány* 1/2: 23–42.
- Vernon, David T. – Blake, Robert L. 1993. Does problem-based learning work? A meta-analysis of evaluation research. *Academic Medicine* 7: 550–563.
<https://doi.org/10.1097/00001888-199307000-00015>
- Veszelszki Ágnes 2017. *Netnyelvészet. Bevezetés az internetes nyelvhasználatba*. Budapest: L'Harmattan.
- Whitehead, Marion 1990. First Words. The language diary of a bilingual child's early speech. *Early Years* 10/2: 53–57.
<https://doi.org/10.1080/0957514900100211>

INTERNETES HIVATKOZÁSOK

W1 = Európai nyelvi e-portfólió. <http://elp.observans.hu/naplo/i-am-teacher.php> (2021. 07. 14.)

W2 = Pályázat nyelvi napló készítésére középiskolás diákok és diákcsoporthoz számára. <http://tanitlap.uni-eger.hu/ludanyizs/nyelvinaplopalyazat> (2021. 07. 14.)

W3 = <https://www.meme-arsenal.com/create/chose> (2021. 07. 18.)

SUMMARY

Language awareness competition for secondary school students

Education of Hungarian as L1 requires an approach and methods that place much greater emphasis on students' own language experiences. The aim of this article is to present the principles and methodological aspects of a competition that invited secondary school students to submit language diaries. The aim of this competition was to test a model of teaching Hungarian as L1 which focuses on real language problems and is based on the one hand on the theory of problem-based learning (PBL) and on the other hand on Language Management Theory (LMT). The competition was motivated by the fact that the method had not been tested before, based on the language experiences and reflections of students in public education.